

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2024

No 4

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 882 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 30-aprelda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Organizational Behavior and Leadership.....	10
Ibrokhim Gulomov	
Baliqchilikda klasterlarini tashkil etishning nazariy asoslari	18
Olim Murtazayev, Muydinov Olim Bekmuratovich	
Оценка состояния привлечения инвестиций в сферу туризма Узбекистана и механизмы управления	24
Арзиматов Бобирмирзо Зокирджон угли	
Biologik aktivlar buxgalteriya hisobni milliy va xalqaro standartlarga muvofiq takomillashtirish masalalari ...	27
Axmadaliyeva Zebo Abduxalimovna	
Aholi yashash joylarida yong'in risklarini bartaraf etish xizmatlardan foydalanish imkoniyatlari	32
Aziz Zikriyoev	
O'zbekistonda ilmiy darajali kadrlar tayyorlash tizimi boshqaruvining tashkiliy tuzilmasi va vazifalari.....	40
Beknaeva Shaxnoza Vladimirovna	
Mintaqaviy turizmning iqtisodiyot rivojlanishiga ta'siri (O'zbekiston turistik xizmatlar bozori misolida).....	45
D. B. O'roqova	
Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ko'paytirishning asosiy yo'llari.....	50
Ibrohimov Boburmirzo Baxtiyor o'g'li, Sayfiddinov Sarvarbek Anvarbek o'g'li	
Sanoat korxonalarining aksiyalar bozoridagi faoliyati tahlili: muammolar va yechimlar	55
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
Qurilishda modernizatsiya va diversifikatsiya qilish asosida yangi ishlab chiqarish quvvatlarini oshirish	63
Islamov Ozodjon	
Sanoat korxonalari innovatsion salohiyatini oshirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish yo'llari.....	67
J. K. Boymurodov	
Mamlakatda yashil iqtisodiyotni rivojlantirish yo'nalishlari	72
Kadixodjayeva Nilufar Raxmatullayevna	
BlokchEYn texnologiyalari yordamida raqamli iqtisodiyotni o'zgartirish	77
Karabayev Rustam Zafarovich, Saitkamolov Muxammadxo'ja Sobirxo'ja o'g'li	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida zamonaviy mehnat bozorining rivojlanishi	84
Layli Mirzayeva	
Xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishda investitsion resurslardan samarali foydalanish mexanizmlari.....	88
Luiza Komilovna Xaydarova	
Umumta'lim muassasalari sonining ekonometrik tahlilini pedAgogik metodlar yordamida amalga oshirish....	93
Ravshanova Muhayyo Maxmanazarovna	
O'zbekiston tarixiy shaharlarida turistik faoliyati shakllanishi va ularni boshqarishning nazariy asoslari.....	98
Meliqulov G'ayrat Abdug'afforovich	
Iqtisodiy rivojlanish va ilmiy tadqiqot rivojlanishining havo ifloslanish darajasiga ta'siri	105
Murodullayev Kamoliddin Sherzod o'g'li, Sadibekova Bibisora Djapparovna, Turdiqulov Farrux Ravshanjon o'g'li	
Hududlarni rivojlantirish va "yashil iqtisodiyot"ni shakllantirishning ekologik muammolari.....	110
Maxkamov Saidafzal Saidkamol o'g'li, Yigitaliyeva Dilnavo Mansurjon qizi	
Ekoturizm obyektining tasniflanishi va alohida xususiyatlari	116
Qodirov Azizjon Anvarovich	
Mamlakatimiz oliy ta'lim tizimida sifat menejmentidan foydalanishning konseptual asoslari	121
Saidqulova Furuza Farmonovna	
Bo'lajak iqtisodchilarning kasbiy kompetensiyalari.....	125
Shukurova Marifat Xodjiakbar qizi	
Ta'limning bosqichlari va ularning inson kapitalini shakllantirishdagi ahamiyati	129
To'rayeva Hurriyat To'yqulovna	

Hududlarda to'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalarni jalb etish dasturini amalga oshirishda marketingni rivojlantirish yo'llari	136
Xamidov O. X., Tojiyeva A. F.	
Investitsiyalar marketingining strategik aspektlari.....	143
Xodjamberdiyeva Dilnoza Bahtiyorovna	
Xorijiy investitsiyalarni jalb etishda investitsion muhit jozibadorligini oshirishga nazariy qarashlar	149
A. Bektemirov, A. A. Abdurahmonov	
Qishloq xo'jaligi raqobatbardoshligini oshirishning ilg'or xorij tajribasi	154
Abdulloev Asliddin Junaydullayevich, Ochilov Narzullo Fayzulloyevich	
Sanoat ishlab chiqarish tizimining investitsion xususiyatlari.....	159
Yodgorova Xalima To'liqinovna	
Turizm sohasi uchun yuqori malakali kadrlarni tayyorlashda davlat va xususiy sherikchilikning o'zaro bog'liqligi tahlili.....	165
Raxmatov Adxam Itolmasovich	
Mamlakatimizda turizm tashkilotlari faoliyatini qo'llab-quvvatlash maqsadida marketing instrumentlari orqali samarali tizim yaratish.....	169
Suyunova Kamilla Baxromovna	
Qishloq xo'jaligida agrokimyo xizmatlar ko'rsatishning iqtisodiy samaradorligini oshirish yo'llari	173
Tabayev Azamat Zaripbayevich	
Yashil iqtisodiyotga investitsiyalarni jalb qilishni faollashtirish muammolari	178
Xomitov K. Z., Masharipova S. R.	
Considerations on the Problem of Illegal Migration and Human Trafficking	183
Azamatova Gulmira Bayirbekovna, Otarbayeva Guljan Kobeyevna	
Sustainable Development and Environmental Economics in Uzbekistan: A Focus on Carbon Pricing and Renewable Energy	186
Muhammadiyev Po'latjon Ilhomjon o'g'li, Urganbayeva Dilnoza Toxtasinovna	
The use of Digital Technologies in the Provision Of Utilities to the Population	192
Mamanazarov Oybek Shomurodovich, Inoyatova Durdona Shoxaydarovna, Alijonov Jamshid Alijon o'g'li	
The Current State of the Digital Economy in the Agrarian Sphere: Problems and Solutions	196
Babadjanov Abdirashid Musayevich	
Behavioral Theory of the Firm.....	201
Egamberdieva Oydin Abror qizi	
The Role of Information Technologies in Increasing the Capitalization of Commercial Banks	207
Egamova Makhfurat Esanovna	
Финансовые риски в исламском финансировании для внедрения в Республики Узбекистан	211
Абдуллоев Фуркат Олимджонович	
Совершенствование методологии экспертизы инвестиционных проектов	216
Бекимбетова Гулнора Маратовна	
Методические подходы к формированию механизмов стратегического управления развитием химической отрасли.....	223
Бибутова Шахло Саъдуллаевна	
Меры по снижению доли теневой экономики в стране.....	228
Махмудова Юлдузхон Бахромжон кизи, Сафаров Гиёсиддин Абдуллаевич ўғли	
Формирование национальной инновационной системы – одна из приоритетных задач повышения конкурентоспособности Республики Узбекистан	232
Н. М. Махмудов, А. А. Алиев, З. А. Мирзоев	
Мониторинг и анализ современного состояния и развития промышленности в Узбекистане.....	237
Назарова Раъно Рустамовна, Исмоилова Малика Дилшодовна	
Цифровая платформа как инструмент трансформации бизнес-процессов.....	243
Раупов Жамшид Рашидович	
Роль применения ключевых показателей эффективности труда на предприятиях.....	249
Рахматуллаева Шахноза Хамидовна	

Влияние цифровой трансформации на инвестиционную привлекательность Узбекистана.....	255
Саитхамолов Мухаммадхожа Сабирходжа угли, Маркабаева Жансая Айбек кызы	
Организация и координация методической помощи при управлении педагогическими кадрами	261
Хакимова Майя Юрьевна	
Интеграция узбекистана в мировое экономическое содружество путем унификации бухгалтерского учета на основе МСФО	266
Зарипова Саёхат Зафаровна	
Tijorat banklari tomonidan investitsiya loyihalarini moliyalashni rivojlantirish imkoniyatlari.....	271
Abduqodirova Ozoda Anvarjon qizi	
Tijorat banklari tomonidan jismoniy shaxslarga ajratilgan kreditlarning joriy tahlili.....	276
Abdusalomov Jaxongir O'ktam o'g'li	
Globalashuv sharoitida mamlakatimizda sug'urta bozorini raqamlashtirishning ahamiyati	282
Anvarova Z.	
The Role of Parents and Teachers in Promoting a Healthy Lifestyle in Children.....	286
Axtamov Djamshed Baxromovich	
A Study of the Importance of Green Economy in Uzbekistan Sustainable Economic Development and its Measurement Indicators in Relation to Environment.....	291
Ataniyazova Maksuda Baltayevna, Tairova Zarnigor Mammot qizi	
Konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobot tuzishning zarurligi.....	296
Avazov Iloxom Ravshanovich	
Foydani soliqqa tortish obyekti sifatidagi iqtisodiy tarkibi.....	301
Axrorov Zarif Oripovich	
Surxondaryo viloyatida aholining uy-joy bilan ta'minlanganlik darajasini tahlili.....	309
Ibragimov Qobil To'xtamishovich	
Review of Methodological Approaches to Enterprises Financial Condition Analysis.....	314
Ismailova Maxbuba Mirxalilovna	
Innovatsion rivojlanish sharoitida xizmat ko'rsatish sohasini tasniflanishining nazariy va ilmiy asoslari.....	319
Masharipova Manzura Alimbayevna	
Korxonalarda benchmarking strategiyalarini qo'llashning ijtimoiy-iqtisodiy mexanizmlari.....	325
Narziyeva Dilafiruz Muxtorovna	
Davlat budjetining soliqsiz daromadlari shakllanishini takomillashtirish yo'llari.....	330
O'ktamova Nargiza Narzulla qizi	
Mamlakatimizda sanoat ishlab chiqarishi korxonalarining rivojlanish holati tahlili.....	334
Olimov Maqsudjon Komiljon o'g'li	
Moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobotni moliyaviy hisobotning xalqaro standartlar talablari asosida tuzish.....	339
Pardayeva Zulfizar Alimovna	
Raqamlashtirish sharoitida qo'shma korxonasi faoliyatining tahlili.....	343
Rashidov Jamshid Xamidovich	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning rivojlanishida oilaviy tadbirkorlikning o'rni.....	348
Raximov Baxromjon Ibroximovich, Saloxiddinov Zuxriddin Nuriddin o'g'li	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida xizmat ko'rsatishning ilmiy asoslari.....	352
Suyunov Asror Baxtiyorovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida telekommunikatsiya sohasini rivojlantirish ilmiy asoslari.....	356
Toshmatov Salohiddin Zayniddinovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida innovatsiyalarni joriy etishning huquqiy masalalari	360
Turg'unov Saloxiddin Jamol o'g'li, Mirzayeva Mohidil Vohidovna	
Zamonaviy sharoitlarda korxonalarning moliyaviy baqarorligini yaxshilash masalalari	366
Usmanova Guljahon Ulug'bek qizi	
Franshizalarni jalb qilishda davlat boshqaruvi tizimida marketing tadqiqotlarining ahamiyati	371
Xodjayev Anvar Rasulovich	

Transport Decarbonization Strategy.....	377
Yarashova Vasila Kamalovna, Muradov Bekzod Xidirnazar ugli	
Temir yo'l transportida ishlab chiqarish faoliyatining iqtisodiy samaradorligini oshirish	382
Yermatova Dilnoza Axmadjonovna	
Iqtisodiyotda davlat ishtirokini qisqartirish va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish istiqbollari	387
Yuldashev Xusniddin Abdullayevich	
Issiqlik ta'minoti xizmatlarini ko'rsatish samaradorligi va sifatini baholash ko'rsatkichlari tizimi.....	390
Abdulaziz Abdumo'minovich Matro'ziyev	
Issiqlik ta'minoti xizmatlari sifatiga ta'sir etuvchi omillar va ularni baholash	394
Abdulaziz Abdumo'minovich Matro'ziyev	
Jismoniy shaxslarning mol-mulkiga soliq solishni takomillashtirish.....	399
Abdullayev Zafarjon Alijonovich, Zaydullayev Abduhabib Boliqul o'g'li	
Sug'urta tashkilotlarida hisob siyosatini ishlab chiqishning ahamiyati.....	404
Abduraimova Maftunaxon Axmatovna	
Bank risklarini boshqarishning xalqaro tajribalari.....	409
Abdurasulov Jaxongir Abduvaliyevich	
Tadbirkorlik subyektlari ijtimoiy ma'sulligini ta'minlash mexanizmining amal qilish darajasi.....	416
Bayisbayev Javlon Nurlanovich	
Qishloq aholisining qishloq xo'jaligida bilim va innovatsiyalarni o'zlashtirishga ta'sir etuvchi omillarni iqtisodiy baholash (Samarqand viloyati misolida).....	421
Bozorova Lobar Nuralevna	
Направления совершенствования инновационных стратегий в деятельности промышленных предприятий	427
Дониерова Зухрабону Алишер кизи	
Mol-mulk solig'ining korxonalar faoliyatiga ta'siri.....	432
Qudiyarov Kishibay Ramatullayevich	
Banklar reytingini aniqlash va barqarorligini ta'minlashning ustuvor yo'nalishlari.....	438
Maxmudov Omon Tuxtayevich	
Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida tijorat banklarining aktiv va passiv operatsiyalarini innovatsion usullar orqali boshqarishni takomillashtirish	442
Mo'minova Ma'suda Baxtiyarovna	
Auditorlik tekshiruvini dasturiy ta'minot asosida tashkil etish: muammo va yechimlar.....	447
Nazarova Kamola Sattoral qizi	
Ishlab chiqarish infratuzilmasini rivojlantirishning davlat tomonidan tartibga solish konsepsiyasi.....	453
Normurodov Xusan Eshmaxmatovich	
O'zbekiston Respublikasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning ahamiyati hamda uni rivojlantirish istiqbollari.....	460
Nurullayeva Shaxnoza, Saydullayeva Saodat	
Tijorat banklari inson kapitali samaradorligini baholashda KPI ko'rsatkichlaridan foydalanish mexanizmlari.....	467
Turaeva Mastura Kurbanovna	
Сущность и особенности инвестиционно-строительного процесса	471
А. Бектемиров, Б.М. Абдувалиев	
Tijorat banklarida muammoli kreditlarni boshqarishning dolzarb masalalari.....	478
Saidov Hayotjon Raxmatulloyevich	
Tijorat banklarida kredit operatsiyalari hisobini takomillashtirish.....	482
Sa'dullayeva Asalxon Muzaffarovna	
Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklarining raqobatbardoshlikni baholash usullari	485
Abdulloyev Asliddin Junaydullayevich, Teshayev Mirolim Djumayevich	
Tadbirkorlik subyektlarida soliq yukini optimallashtirish mexanizmi	490
To'xsanov Qudratillo Nozimovich	

Davlat sektorida ichki audit tadbirlarini umumiy rejalashtirish Xamidova Z. U.	495
Aholi moliyaviy savodxonligini oshirish va uning ahamiyati..... Xudayarova Xurshida Abdunazarovna	501
Kambag'allikni qisqartirishning xorijiy mamlakatlar tajribasi..... Xudoyberdiyev Jamshid Juraboy o'g'li	505
Oliy ta'lim muassasalarida buxgalteriya hisobi va ichki auditni takomillashtirish..... Shaymatova Nargiza Ashurovna	511
Raqamli iqtisodiyot sharoitida sug'urta xizmatlari..... Shodmonova Odina G'ofur qizi	516
Fuqarolar davlat pensiya ta'minoti tizimining amaldagi holati tahlili..... Sholdarov Dilshod Azimiddin o'g'li	520
Aholiga bank xizmatlari ko'rsatishning ijtimoiy ahamiyati..... Eldor Uskanov	525
Innovatsion boshqaruvning ilg'or xorijiy tajribalari Yusupova Jamila Karamatdinovna	530
Neft-gaz korxonalari moliyaviy-iqtisodiy faoliyati natijalari tahlili ("O'ZBEKNEFTGAZ" AJ misolida) Umurzoqov Jamoliddin Sherbekovich	534
Korxonalarda savdo marketing faoliyati samaradorligini baholash..... Sobirov Azizbek Avzbekovich	541
Moliyaviy firibgarliklarga qarshi kurashishda raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari..... Gadaev Ismat Yadgarovich	548
Hududlarda islom iqtisodiyoti tamoyillari asosida amalga oshirilgan investitsion loyihalar: to'siqlar va yechimlar Irgasheva Gulbahor Sodiqovna	551
O'zbekistonda investitsiyalardan samarali foydalanish asosida oziq-ovqat sanoati samaradorligini oshirish yo'llari..... Kobilova Nasiba Xurramovna	554
Foreign Economic Relations as a Factor of Effective Functioning of the Economy Bakhodurova Sulkhiya Azizkhodjaevna, Li Marina Rudolfovna, Mukhtarova Donata Ravshanbekovna, Romashkin Roman Anatolyevich	561
Modern Approaches to the Organization and Development of the Consumer Services Market..... Musyeva Shoira Azimovna	566
Ishlab chiqarish siklini qisqartirishning iqtisodiy samaradorligi..... Odina Nabiyeвна Tuychiyeva, Nazarova Latofat Toirjon qizi	570
Asalarichilik mahsulotlari bozorida marketing strategiyasini amalga oshirish..... Rashidova Xadicha Tursunalievna	575
Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida bank faoliyatini iqtisodiy-matematik modellashtirish yo'llari Raxmanov Mexridin Sindarovich	581
Korporativ boshqaruv amaliyoti bo'yicha hisobot tuzish bo'yicha xorijiy tajriba..... Tashmatov Rustam Xusanovich	586
Iqtisodiyotda davlat ishtirokini qisqartirish va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish istiqbollari Yuldashev Xusniddin Abdullayevich	592
Iqtisodiyotda turizm o'rnini statistik baholash uslubiyoti..... Zilola Jumanova	595
Финансовые риски в исламском финансировании для внедрения в Республики Узбекистан Абдуллоев Фуркат Олимджонович	602
Блокчейн-технология и информационная безопасность в цифровой экономике Узбекистана..... Кадиров Алишер Исмаилович	607
Цифровая платформа как инструмент трансформации бизнес-процессов Раупов Жамшид Рашидович	611

O'zbekistonda zamonaviy kabel va sim mahsulotlari ishlab chiqaruvchi korxonalar faoliyatiga nazar.....	617
Rashidova Odina Olimjon qizi	
Современные тенденции развития валютных отношений в Узбекистане	622
Камалов Камолатдин Кахрамонович	
Sug'urta sohasining O'zbekiston iqtisodiyotidagi o'rni	626
Sharobiddinov Akramjon Goyibbayevich	
Kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirishning xorij tajribasi va undan O'zbekistonda foydalanish yo'nalishlari	630
Fayziyeva Aziza Azamat qizi	
Modeling the Stackelberg strategy in a linear model (linear city) Hotelling.....	635
Musayeva Shaira Azimovna, Usmonova Dilfuza Ilkhomovna	
Mulkning kapitallashuvi darajasini iqtisodiy jihatdan amalga oshirish samaradorligini baholash uslublari.....	644
Norboyev Odil Abrayevich	
Tijorat banklarining kredit portfelini amaliy holati va ekonometrik tahlillari: ATB "Aloqabank" misolida.....	649
Norov Akmal Ruzimamatovich, Norova Nozima Nabiyeвна	
O'zbekistonda "yashil iqtisodiyot" muhitida kreditlash va moliyalashtirish imkoniyatlari	654
Taxir Urkinbayev	
Budjet tashkilotlarida ichki nazorat tizimini tashkil qilishning xususiyatlari.....	658
Abduraxmanov Ramazon Abdullayevich	
Chinese Commercial Banks Experience in Asset Diversification	663
Uktamova Nozima Narzulla kizi	
Sanoat taraqqiyotida ishlab chiqarish korxonalarini ustuvor rivojlantirish istiqbollari.....	667
Yadgarov Akram Akbarovich	
Анализ деятельности коммерческих банков Узбекистана по кредитованию физических лиц.....	673
Базарова Нигора Равшановна	
Mahalliy va xorijiy investitsiyalarni jalb etishning innovatsion jarayonlarga ta'sirini baholash.....	684
Bobobekov Ergash Abdumalikovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida innovatsiyalarning iqtisodiy samaradorligini oshirish yo'llari	689
Kuziyeva Nargiza Ramazanovna, Xusanov Faxriddin Jamoliddin o'g'li	
Tashqi mehnat migratsiyasi.....	694
O. N. Djurayev	
Raqamli iqtisodiyotda sanoat tarmog'ining davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanishini baholash	699
Otaboyeva Dildora	
Nobank kredit tashkilotlarining moliyaviy xizmatlari sifatini oshirishning xorijiy mamlakatlar tajribasi	705
Raimov Xurshid Muxtorovich	
Tijorat banklarida moliyaviy injiniringni qo'llash istiqbollari	711
Saipnazarov Sherbek Shaylavbekovich	
O'zbekiston Respublikasi moliya bozorida tijorat banklari faoliyati: muammo va yechimlar	716
Toymuxamedov Ibroxim Rixsiboevich, Jumaev Islombek Akram o'g'li	
Agrar ta'lim tizimida boshqaruv samaradorligini oshirish yo'llari	723
Boltayev Nurali Shiramatovich, Beglayev Uchqun Xurramovich, Abdiyev Izzat Risqiboyevich	
O'zini o'zi band qilgan shaxslardan olinadigan soliqlarni takomillashtirish orqali yashirin iqtisodiyotni jilovlash masalalari	731
Davranov Iskandar Jumayevich	
Iqtisodiy konsentratsiyalarni tartibga solish va nazorat qilishni takomillashtirish.....	738
Luqmanov Sharifxon A'zam o'g'li	
Role of Private and Public Kindergartens in Early Childhood Development	744
Makhmudova Munisakhon Abbos qizi	
"Yashil" enegriya quvvatlarini barpo etish iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash asosi sifatida.....	749
Muminova Elnoraxon Abdukarimovna, Umarova Dilnoza Oybek qizi	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda CVP-tahlilni tashkil etishning muammoli jihatlari	754
Qlichev Baxtiyor Pardayevich	

Korxonada likvidlik riskini minimallashtirish orqali uning moliyaviy barqarorligini saqlab qolish	759
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Развитие международных торгово-экономических связей Республики Узбекистан	766
Ким Татьяна Валерьевна, Гофуржонов Шахрибону Бахромжон кизи	
Kapital qurilishni boshqarish samaradorligini oshirishning dolzarb masalalari	774
A. Bektemirov, M. U. Sarimsoqov	
O'zbekiston mehnat bozorida yoshlarning ish bilan bandlik darajasini oshirish.....	780
Mambetjanov Qahramon Qurbandurdiyevich, Bahromov Shahzod Fazliddinovich	
Роль имиджа в улучшении инвестиционной привлекательности высших учебных заведений.....	787
Жанзаков Бекзот, Жонузиков Мирзабек	
Innovatsion kichik tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha xorij tajribasi va uni mamlakat iqtisodiyotida qo'llash imkoniyati.....	795
Toshaliyeva Saodat Toxirovna, Eshqulova Dilorom Abduravupovna	
Перспективы развития банковского сектора в Узбекистане для иностранных туристов	802
Муминов Шахзод Низомиддинович, Каримова Азиза Махомадризовна	
Innovatsion faoliyat moliyaviy modellari va mexanizmlarini rivojlantirishning konseptual asoslari	806
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
Qishloq xo'jaligi tarmoqlarini innovatsion rivojlantirish bo'yicha xorijiy tajribalar va ulardan respublikamizda samarali foydalanish yo'llari	814
Ishniyazov Baxrom Normamatovich	
Turistik xizmatlarining o'ziga xos xususiyatlari va marketing tadqiqotlari.....	819
Berdiqulova Iroda Rayimqulovna	
Qoraqalpog'iston qishloq xo'jaligi: asosiy muammolar va rivojlanishining ustuvor yo'nalishlari	823
Yeshimbetov Uktamjon Xudaybergenovich	
Iqtisodiyotning erkinlashtirilishi sharoitlarida kichik biznes sektori rivojlanishining imkoniyatlari.....	832
Botirova R. A., Sirojiddinov I. Q.	
Kriptoalyuta va blokcheyn tadqiqotlari: tendensiyalar va istiqbollar	835
Berdiqulov Jurabek	
Bank risklarni monitoring qilish tizimini takomillashtirish	837
Hamroyev Sherzod Axtamovich	
O'zbekiston hududlariga xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda ko'p qavatli "yashil" fermer xo'jaliklarini tashkil etishning ahamiyati	843
Turdimuratova Aziza Alisherovna	
Surxondaryo viloyatining mahalliy budjet daromadlarini oshirish yo'llari va uni arima modeli asosida prognozlash.....	846
Abdunazarova Shahnoza Norqo'chqor qizi	
Qishloq xo'jaligi tarmog'ining mamlakat iqtisodiyotidagi o'rni va undagi tarkibiy o'zgarishlarni statistik baholash.....	856
Zakirova Umida Maxamadaminovna	
O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatish korxonalarining ijtimoiy-iqtisodiy mohiyati	863
Pardayev Jamshid Muzaffarovich	
Turizm bozorini rivojlantirishda mehnat bozorining tutgan o'rni va ahamiyati	872
Berdiqulova Iroda Rayimqulovna, Berdikulov Jurabek	
Проблемы расчета определения и планирования прибыли предприятий в условиях модернизации экономики	876
Алиева С.С.	

ISSIQLIK TA'MINOTI XIZMATLARINI KO'RSATISH SAMARADORLIGI VA SIFATINI BAHOLASH KO'RSATKICHLARI TIZIMI

Abdulaziz Abdumo'minovich Matro'ziyev

SamISI mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya: Maqolada issiqlik ta'minoti xizmatlarini ko'rsatuvchi korxonalarda bozor munosabatlarini shakllanishi va rivojlanishi, shuningdek, innovatsion yondashuvlar asosida issiqlik ta'minoti xizmatlarini ko'rsatuvchi korxonalar samaradorligini oshirishni nisbatan kam mablag' va mehnat sarflagan holda mavjud resurslardan ratsional foydalanish nisbatan yuqoriroq xizmat sifati bilan iste'molchilarning ehtiyojini to'laroq qondirilishi maqolada yoritiladi.

Kalit so'zlar: Issiqlik ta'minoti, issiqlik energetikasi infrotuzilmasi, innovatsiya, issiqlik ta'minoti samaradorligi ko'rsatkichlari.

Abstract: In the article, the formation and development of market relations in the enterprises providing heat supply services, as well as the improvement of the efficiency of the enterprises providing heat supply services based on innovative approaches, the rational use of available resources with a relatively high quality of service, while spending relatively little money and labor, will be covered in the article.

Key words: Heat supply, heat energy infrastructure, innovation, heat supply efficiency indicators.

Аннотация: В статье рассматривается формирование и развитие рыночных отношений на предприятиях, оказывающих услуги теплоснабжения, а также повышение эффективности деятельности предприятий, оказывающих услуги теплоснабжения, на основе инновационных подходов, рационального использования имеющихся ресурсов с относительно высоким качеством. обслуживания, затрачивая при этом относительно мало денег и труда, будет рассмотрено в статье.

Ключевые слова: Теплоснабжение, теплоэнергетическая инфраструктура, инновации, показатели эффективности теплоснабжения.

KIRISH

Bugungi kunda dunyo aholisi sonining ortib borishiga mutanosib ravishda uy-joy fondi kengayib bormoqda. Uy-joy fondining kengayishi bir tomondan, iste'molchilarning issiqlik ta'minoti xizmatlariga bo'lgan real ehtiyoji darajasining ortishiga olib kelsa, ikkinchi tomondan, iste'mol qilinayotgan xizmatlar sifatiga bo'lgan talab darajasining ko'tarilishiga olib keladi. Sohoni yagona tizim sifatida shakllantirish, soha faoliyatida davlatning o'rni, sohada innovatsion jarayonlarini takomillashtirish, tabiiy monopoliya darajasini cheklash va bozor mexanizmlarining amal qilish doirasini kengaytirish hamda soha korxonalari tomonidan ko'rsatiladigan xizmatlar turini kengaytirish masalalarini o'z ichiga oladi.

Bu esa sohada samarali boshqaruv tizimiga ega korxonalarni tashkil etish va ularning faoliyatini bozor munosabatlari asosida rivojlantirishni talab etmoqda. Bu yo'nalishda mamlakatimizni 2030-yilgacha bo'lgan davrda rivojlantirish Konsepsiyasida shaharlarni "aqlli shahar" tizimiga o'tkazish va "aholining kommunal-maishiy xizmatlar bilan ta'minlanish darajasini oshirish" vazifalarining belgilanganligi ham sohada chuqur tarkibiy o'zgarishlarni amalga oshirish hamda issiqlik ta'minoti xizmatlari sohasida samarali boshqaruv mexanizmlarini joriy etish dolzarbligini ko'rsatmoqda.

ADABIYOTLAR TAHLILI

So'nggi paytlar issiqlik ta'minoti samaradorligi masalalari ko'plab tadqiqot obyektiga aylandi. Issiqlik ta'minoti tizimining iqtisodiy mohiyatini, shu jumladan, uning samarali ishlashini ta'minlash masalalarini o'rganishga Komarova V.Ye., Ulanovskaya V.D., Chernyak V.Z., va boshqa olimlar katta hissa qo'shdilar. Shu bilan birga makro darajadagi ilmiy tadqiqot mavzusi issiqlik ta'minoti tizimining samaradorligining iqtisodiy va texnik muammolariga bag'ishlangan.

Yu.Simionovning tadqiqotlarida issiqlik ta'minoti xizmatlarini ko'rsatuvchi korxonalari faoliyatini iqtisodiy tahlil qilishning asosiy vazifalaridan birinchisi – mehnat resurslari, moddiy resurslar va moliyaviy resurslarning iqtisodiy samaradorligini aniqlash va navbatdagisi – faoliyat samaradorligini oshirishda ichki resurslarni aniq hisoblanishi ko'rsatib o'tilgan.

V.Chernyak issiqlik ta'minoti xizmatlari sohasining samaradorligini nafaqat moliyalashtirish hajmi va moddiy-texnika bazasini qo'shimcha vositalarni kiritish orqali kuchaytirishda, balki xizmatlar sifatini saqlab turgan yoki oshirgan holda xarajatlarni tejash bilan belgilaydi.

Yuqoridagilardan kelib chiqib aytish mumkinki, bu sohada ko'plab muammolar mavjud degan xulosaga kelish mumkin, ya'ni sifatli statistik ma'lumotlarning yo'qligi, sohada innovatsiyalarni deyarli joriy etilmasligi, issiqlik tarmoqlarining yuqori darajada eskirishi, yo'qotishlarning oshishi, issiqlik tariflarining yuqoriligi kabi muammolar uzoq yillar davomida o'z yechimini topmagan.

Tadqiqotchi R.F.Gataullinning fikricha, issiqlik ta'minoti xizmatlarining samaradorligi natijalari (daromadlar va hajmlar – xususiy va jismoniy shaxslar uchun) minimal xarajatlarga teng bo'lganda erishiladi. Bundan tashqari, u pullik va bepul xizmatlar birlashtirilgan sohalarda (ta'lim, sog'liqni saqlash, kommunal xo'jaligi va boshqalar) ularning daromadlilik ko'rsatkichi samarani tavsiflamasligini ta'kidlaydi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maqolada issiqlik ta'minoti sohasida iqtisodchi olimlarning mavzuga bag'ishlangan ilmiy asarlari o'rganilgan. Tadqiqot metodologiyasi sifatida adabiyotlarning qiyosiy tahlili va farazni asoslash usullaridan foydalanilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Issiqlik ta'minoti xizmatlari sohasida faoliyat yuritayotgan korxonalar faoliyatida iste'molchilarning ushbu xizmatlarga bo'lgan talabinin kengayishi bilan bozor munosabati chuqurlashib boradi va bu, o'z navbatida, sohada ma'lum darajada iqtisodiy qonuniyatlarning amal qila boshlashiga olib keladi.

Issiqlik ta'minoti xo'jaligida bozor munosabatlarining shakllanishi va rivojlanishi quyidagi asosiy tamoyillar negizida yuzaga keladi (1-jadval).

1-jadval: Issiqlik ta'minoti xo'jaligida bozor munosabatlarining shakllanishi va rivojlanishining asosiy tamoyillari va ularning xususiyatlari¹

Tamoyillar	Xususiyatlar
Raqobat	Issiqlik ta'minoti xizmatlar (mahsulot va ishlari)ni sotuvchilar va sotib oluvchilarning ko'p miqdorda mavjudligi
Narxlarning erkin shakllanishi	Issiqlik ta'minoti xizmatlar bozorida to'lovga qobil talab va taklif o'rtasidagi to'g'ridan to'g'ri munosabatlarining natijasi
Shartnomaviy munosabatlar	Issiqlik ta'minoti xizmatlarini iste'molchi huquqlarini ko'zda tutish bo'yicha choralarni ko'zda tutuvchi teng huquqli iqtisodiy subyektlar o'rtasidagi kelishuv asosidagi munosabatlar
Davlat tomonidan boshqarish	Issiqlik ta'minoti xizmatlar bozori ishtirokchilari tomonidan mavjud qonunchilikka amal qilinishini hamda iste'molchilarning konstitutsion huquq va erkinliklari ta'minlanishini kafolatlash
Bozor segmentatsiyasi	Issiqlik ta'minoti xizmatlar bozorini xaridorlar guruhlariga bo'lish, bozor segmentlarini ajratish
Xizmat (ish)larning o'zaro aloqadorligi	Ko'rsatiladigan issiqlik ta'minoti xizmatlari tizimning boshqa tarmoq yoki soha korxonalari bilan o'zaro aloqadorligi
To'lovlarning majburiyligi	Iste'molchilar (aholi va korxonalar) tomonidan ko'rsatilgan xizmatlar uchun to'lovlarning o'z vaqtida va to'liq amalga oshirilishi. Ayrim toifadagi iste'molchilarga to'lovlarni belgilangan tartibda va hajmda davlat tomonidan kompensatsiya ko'rinishida to'lab berilishi
Imtiyozlar va subsdiyalarning manzilliligi	Aholining kam daromadli toifalariga issiqlik ta'minoti xizmatlar bo'yicha to'lovlarni amalga oshirilishida davlat tomonidan manzilli ijtimoiy himoyaning qo'llanilishi
Turli me'yorlar mavjudligining majburiyligi	Iste'molchilar ular uchun eng arzon narxlarda eng yaxshi holat (uy maydoni, loyihasi, issiqlik ta'minoti xizmatlar sifati, ichki dizayn, joylashuv o'rni va boshqalar)dagi me'yorlarni tanlash mavjudligi
Iste'molchining ustunligi	Xizmatlar taklif etuvchilarning iste'molchilar oldidagi mas'uliyati

¹ Muallif tomonidan ishlab chiqilgan.

Har bir tamoyil sohadagi munosabatlarning xususiyatlaridan kelib chiqqan holda o'z xususiyatiga ega bo'lib, tamoyillarning bajarilishida ushbu xususiyatlarga alohida e'tibor qaratilishi lozim.

Issiqlik ta'minoti xizmatlari sohasi samaradorligini aniqlash masalasiga turlicha uslubiy yondashuvlar mavjud. Ayrim yondashuvlar soha samaradorligini oshirishni nisbatan kam mablag' va mehnat sarflagan holda mavjud resurslardan ratsional foydalanish nisbatan yuqoriroq xizmat sifati bilan iste'molchilarning ehtiyojini to'laroq qondirishda ko'radilar. Ko'pchilik tomonidan issiqlik ta'minoti xizmatlari samaradorligi sifatida iqtisodiy jihatdan erishilgan natijalar (ko'rsatilgan xizmatlar hajmi) va jamiyatda mavjud turli resurslar xarajati o'rtasidagi munosabat tushuniladi.

Bizning fikrimizcha, issiqlik ta'minoti xizmatlarini taqdim etish samaradorligi jamiyat manfaatlari uchun, ishlab chiqarish va ishchi kuchining eng kam miqdori bilan maksimal natijalarga erishish bilan belgilanadi. Shu bilan birga, issiqlik ta'minoti xizmatlarining samaradorligini faqat taqdim etilayotgan xizmatlarning o'sishi va narxlarning pasayishi bilan bog'lash mumkin emas, samaradorlikni aniqlashda ijtimoiy oqibatlariga muhim ahamiyat berish lozim.

Birinchidan, resurslardan foydalanishning katta ta'siri hali ham ishchilarning mehnat sharoitlari yomonlashishi bilan bir vaqtda yuz bersa, bu ishlab chiqarish samaradorligining oshishini anglatmaydi.

Ikkinchidan, ko'rsatilayotgan issiqlik ta'minoti xizmatlarining hajmining ko'payishi, resurslardan foydalanish samaradorligini oshirish natijasida bajarilgan ishlar, mavjud ehtiyojlarga mos kelishi kerak. Agar u mavjud ehtiyojlarga mos kelmasa, unda jamiyat uchun issiqlik ta'minoti xizmatlarining samaradorligi deyarli o'smaydi va faqat foydasiz harajatlar yuzaga keladi.

Issiqlik ta'minoti xizmatlarini samaradorligi tahlilining uslubiy asoslari muammosini o'rganar ekanmiz, aytish mumkinki, ko'pchilik iqtisodchilar samaradorlik tahlilining (samaradorlik mezonlari) quyidagi jihatlari e'tibor qaratmoqdalar:

- issiqlik ta'minoti xizmatlarini ko'rsatish harajatlarining o'zgarishi dinamikasi.
- issiqlik ta'minoti xo'jaligining moliyalashtirilishi hajmi.
- kreditorlik va debitorlik qarzlari hajmining o'zgarishi, shuningdek, issiqlik ta'minoti xizmatlarini ko'rsatuvchi korxonalarining joriy yil uchun yo'qotishlari (mutlaq va nisbiy qiymatlar).
- issiqlik ta'minoti xizmatlariga tariflar va narxlarni tahlil qilish.
- issiqlik ta'minoti xizmatlariga to'lovlarning hajmida aholi to'lovlarning ulushi.
- subsidiyalar hajmi va ularni ta'minlash uchun ajratilgan budget mablag'lari miqdori.
- joriy yil uchun avariya hodisalari sonining oldingisiga nisbati.
- muhandislik ta'minoti tizimlarining aylanma darajasi.
- o'tgan yilga nisbatan kapital ta'mirlangan va rekonstruksiya qilingan issiqlik ta'minoti fondining hajmi va boshqalar.

Ushbu ko'rsatkichlar oqilona ravishda issiqlik ta'minoti xizmatini ko'rsatish tizimining samaradorligi mezonlari sifatida ko'rib chiqilishi mumkin. Aynan shu ko'rsatkichlar issiqlik ta'minoti xo'jaligi holatini baholash va uning o'zgarishi to'g'risida xulosa chiqarish imkonini beradi. Ammo bu mezonlar quyidagi ko'rsatkichlar bilan to'ldirilishi kerak deb hisoblaymiz:

- aholining issiqlik ta'minoti xizmatlaridan qoniqish darajasi (aholining issiqlik ta'minoti xizmatlari bo'yicha shikoyat va arizalari soni, aholining issiqlik ta'minoti xizmatlariga doir huquqlari va erkinliklaridan erkin foydalanish imkoniyati va boshqalar).
- sohadagi tadbirkorlik faoliyati ko'rsatkichlari.
- issiqlik ta'minoti xo'jaligidagi investitsion faollik darajasi.
- issiqlik ta'minoti xizmatlarini ko'rsatish sohasidagi davlat xizmatlarining davlat ijtimoiy standartlariga muvofiqligini ta'minlash.
- taqqoslanadigan sharoitlarda aholiga issiqlik ta'minoti xizmatlarini taqdim etish harajatlarini kamaytirish.
- sanoatda yoqilg'i-energetika resurslarini iste'mol qilishni kamaytirish (resurslarni tejash) va boshqalar.

Bir qator olimlar xizmat ko'rsatish sohasining iqtisodiy va ijtimoiy samaradorligi atamasiga o'z yondashuvlarini ko'rsatib o'tishgan. Iqtisodiy samaradorlik erishilgan natijalar va jamiyat uchun mavjud bo'lgan turli xil resurslarning xarajatlari o'rtasidagi nisbat bilan tavsiflanadi. Ijtimoiy samaradorlik deganda aholining xizmatlarga bo'lgan ehtiyojini to'liq qondirish tushuniladi.

Shunday qilib, issiqlik ta'minoti xizmatlari nafaqat tejamkor bo'lishi kerak, balki ular iste'molchilar va yetkazib beruvchilar uchun maqbul bo'lishi ham kerak.

Issiqlik ta'minoti xizmatlari bozorining asosiy subyektlari, bir tomondan, issiqlik ta'minoti xizmatlaridan foydalanuvchilar (aholi va xo'jalik yurituvchi subektlar), boshqa tomondan issiqlik ta'minoti xizmatlarini ishlab chiqaruvchilar hisoblanadi. Bozorning har bir subyekti issiqlik ta'minoti xizmatlarining samaradorligiga o'zlarining manfaatlaridan kelib chiqib o'z talablarini qo'yadilar. Bir tomondan, iste'molchi issiqlik ta'minoti xizmatlarining sifatini iste'mol qiladigan issiqlik ta'minoti xizmatlarining samaradorligining asosiy ko'rsatkichi bo'lgan ijtimoiy-iqtisodiy ko'rsatkichlar bilan, boshqa tomondan, ishlab chiqaruvchilar samaradorlik mezonini sifatida iste'molchilar tomonidan kelib chiqadigan ijtimoiy va iqtisodiy ko'rsatkichlar asosida o'zgartirilgan sifat ko'rsatkichi bilan bog'laydilar.

Shunday ekan, issiqlik ta'minoti xizmatlarining samaradorligini boshqarish, bizning fikrimizcha, vakillik qilayotgan tomonlarning faoliyatini muvofiqlashtirish va ular o'rtasida maqbul balansga erishishdan iborat.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Yuqoridagi fikrlardan kelib chiqib ta'kidlash o'rinliki, rentabellik prinsipi issiqlik ta'minoti xizmatlarini ko'rsatish sohasidagi korxonalar faoliyatining asosiy prinsipi va maqsadi bo'lmashligi kerak. Aholining katta qismi uchun turmush darajasi pastligi, texnik jihozlarning yo'qligi va issiqlik ta'minoti xo'jaligining yomonlashishi bartaraf etilgan sharoitdagina ijtimoiy va iqtisodiy samaradorlik yuzaga keladi. Shubhasiz, bugungi sharoitda va yaqin kelajakda iste'molchilar uchun maqbul narxlardan kelib chiqqan holda ko'rsatilayotgan xizmatlar sifati ushbu sohadagi ijtimoiy samaradorlikning ko'rsatkichi bo'lishi kerak.

Issiqlik ta'minoti infratuzilmasiga investitsiyalar, hatto uzoq muddatli o'zini oqlash bilan ham, iqtisodiy jihatdan samarali va issiqlik ta'minotining boshqa turlari bilan raqobatbardoshligini isbotlagan haqiqiy biznesdir. Umuman olganda, raqobat bozor iqtisodiyotining muhim elementi hisoblanadi, chunki u samaradorlikni oshiradi, mahsulot va xizmatlar sifatini oshiradi, bu esa iste'molchilarni issiqlik bilan ta'minlashga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Markaziy issiqlik ta'minoti tizimlarida raqobatni yaratishda yuzaga keladigan asosiy vazifa iqtisodiyotning ushbu sektorida talab va taklifni boshqarishning oqilona va shaffof mexanizmlarini yaratishdir.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi PF-4947-sonli Farmoni. 2017-yil 7-fevral // www.lex.uz.
2. Экономика жилищно-коммунального хозяйства/ под ред. Ю.Ф.Симионова. –М.: ИКЦ "Март", 2004. –С.179
3. Черняк В.З. Жилищно-коммунальное хозяйство: развитие, управление, экономика. –М.: КНОРУС, 2007. – С.18
4. Гатауллин Р.Ф. Повышение эффективности сферы услуг населению: теория и методология. –Уфа: Восточный университет, 2001. –С.38.
5. Комарова В.Е., Улановская В.Д. Эффективность и интенсификация непроизводственной сферы. –М.: Экономика, 1997. – С.18.
6. Каменева Е.А., Барулин С.В. Финансы жилищно-коммунального хозяйства. –М.: Ось-89, 2003. –С.37

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.